

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Пл. "Св. Неделя" № 5, София 1000
тел.: (+359 2) 9301 152
факс: (+359 2) 981 1833

mail@mh.government.bg
www.mh.government.bg

*За всички съдилища!
к.г.з. 3/13г.
05.13г.*

ДО
Г-Н ДИМИТЪР ТОКУШЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЕЛО №3/2013 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Министерството на здравеопазването

ОТНОСНО: искане по конституционно дело № 3 от 2013г. на 49 народни представители от 41-то Народно събрание за обявяване на противоконституционност на § 44, т. 3 и т. 5 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност.

УВАЖАЕМИ Г-Н ТОКУШЕВ,

В искане по конституционно дело № 3 от 2013 г. на 49 народни представители от 41-то Народно събрание се твърди противоконституционност на § 44, т. 3 и т. 5 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност, с които отпада възможността данъчно задължените лица да определят кое свое публично задължение да покриват първо (данъци, здравни и осигурителни вноски), ако не разполагат с достатъчно парични средства за всички задължения. Предвижда се задължително първо да се погасява задължението, чийто срок за плащане изтича най – рано.

В искането се навеждат доводи за нарушаване на преамбюла на Конституцията на Република България, както и на разпоредбите на чл. 51, ал. 1 и чл. 52, ал. 1 от Конституцията.

Считаме, че искането е неоснователно поради следните съображения:

1. Съгласно чл. 51, ал. 1 от Конституцията гражданите имат право на обществено осигуряване и социално подпомагане. В чл. 52, ал. 1 от Конституцията е прокламирано като основно и неотменимо право на гражданите правото на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ. В ал. 2 на чл. 52 от Конституцията са посочени източниците на средства, които обезпечават финансово здравеопазването. Това са: държавният бюджет, работодателите, лични и колективни осигурителни вноски, и други източници при условия и по ред, определени със закон.

Изхождайки от своята отраслова компетентност, Министерството на здравеопазването отдава първостепенно значение на гарантиране на конституционния принцип за закрила здравето на гражданите, заложен в чл. 52, ал. 3 от Конституцията.

Считаме, че оспорените разпоредби не накърняват този конституционен принцип, нито правото на гражданите на здравно осигуряване, тъй като чл. 41, ал. 2 от Закона за здравното осигуряване допуска изключение от общата последователност за погасяване на публичните вземания, а именно, че при наличие на няколко публични задължения самоосигуряващите се лица могат да заявят по ред, определен с наредба, издадена от министъра на финансите, кои задължения за осигурителни вноски погасяват, като в този случай чл. 169, ал. 4 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс не се прилага.

Тази разпоредба на специалния закон, какъвто се явява Законът за здравното осигуряване, създава обективни предпоставки за реализиране на конституционните права на гражданите на здравно осигуряване.

Допълнителен аргумент в тази насока е разпоредбата на чл. 109, ал. 4 от Закона за здравното осигуряване, която гарантира, че невнасянето на осигурителни вноски не лишава осигуреното лице от здравноосигурителни права, когато задължението за внасяне на осигурителните вноски е на работодателя или на друго лице.

Здравноосигурителните права на гражданите се гарантират от държавата не въз основа на направените вноски за здравно осигуряване, а въз основа на декларираните данни, получени от осигурителите и от осигуряващите се.

2. Освен гарантиране закрилата на здравето на гражданите, от основно значение за системата на здравеопазването е и осигуряването на финансов ресурс по бюджета на Националната здравноосигурителна каса с оглед своевременно заплащане на изпълнителите на медицинска помощ за отчетените от тях дейности.

Считаме, че оспорените разпоредби не създават затруднения при осигуряване на средства по бюджета на Националната здравноосигурителна каса, тъй като с § 49 от преходните и заключителни разпоредби към Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г. се гарантира, че неизпълнението на приходите по бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2013 г. може да се финансира за сметка на централния бюджет. Следователно, създаден е защитен механизъм, който осигурява ритмични финансови средства по бюджета на Националната здравноосигурителна каса.

Следователно, реалното ползване на правото на медицинска помощ в рамките на здравноосигурителните права на гражданите се гарантира от държавата чрез системата за дофинансиране на Националната здравноосигурителна каса.

С оглед на гореизложеното, Министерството на здравеопазването счита, че искането за обявяване на противоконституционност на § 44, т. 3 и т. 5 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност следва да бъде отхвърлено.

С уважение,

ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ПЕТРОВ, Д.М.Н.
Министър на здравеопазването

